

BANKA SANDIKLARI
BANK-SEN
RAPORU

BANK-SEN

Kasım 2012

Giriş

Türkiye’de sosyal güvenlik alanında şimdiye kadar gerçekleştirilen en köklü dönüşüm, önemli tartışmaların gölgesinde ilk olarak 2008 yılında yürürlüğe giren Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile hayata geçirildi. 1 Ocak 2012 tarihi itibariyle toplumun çok daha geniş bir kesimini sosyal güvence altına aldığı iddia eden bu düzenleme, başta sendikalar olmak üzere bir yandan büyük tepki ve eleştirilerle karşılaşırken; diğer yandan ‘devrim niteliğinde reform’ gibi ağdalı sözlerle özellikle hükümet ve yandaşı çevrelerce önemli bir propaganda aracı olarak kullanıldı. Farklı sosyal güvenlik kurumlarının tek bir çatı altına toplanması ve kurumlar arasındaki eşitsizliklerin giderilmesi; tüm toplumun sosyal güvenlik kapsamına alınması ve güvencesiz hiç kimsenin kalmaması gibi temelde hiç kimsenin itiraz etmeyeceği argümanların ardına gizlenen bu dönüşümün sonuçları, aslında niyet edilenin iddia edilenden tamamen farklı olduğunu gösterdi. Aradan geçen yaklaşık dört yıllık süre, sözde reformun, sağlık ve sosyal güvenlik alanında hızlı bir piyasalaşmayı, artan eşitsizlikleri, sağlık hizmetlerinin niteliğinde gerilemeyi, sağlık harcamalarında çığ gibi büyümeyi ve daha birçok sorunu getirdiğini gösterdi.

5510 sayılı yasayla yapılan düzenlemeler her geçen gün toplumun geniş kesimlerinin önemli hak kayıplarına uğramasına sebep olurken, kısaca “banka sandıkları” olarak bilinen banka, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birliklerin personeli için kurulmuş sandıkların Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)’na devredilmesiyle birlikte yeni hak kayıpları ve mağduriyetlerin doğması gündemde. On binlerce banka ve sigorta emekçisini, on binlerce emekliyi ve tüm bu kesimlerin ailelerini doğrudan etkileyecek gelişmeler, aslında çok daha geniş toplumsal kesimleri de dolaylı olarak etkileyecektir. Sendikamız, özellikle banka ve sigorta emekçileri açısından son derece kritik sonuçlar doğurabilecek bu sürece ilişkin yaşananları mercek altına almayı bir ihtiyaç ve emekçilere karşı sorumluluk olarak görmektedir. Bu çalışma, bir yandan böylesi bir ihtiyacı karşılamayı hedeflerken diğer yandan on binlerce banka ve sigorta emekçisinin ve ailelerinin geleceğini yakından ilgilendiren bir konuda emekçileri aktif bir tavır geliştirmeye ve sendikamızla birlikte ortak mücadele etmeye çağırılmaktadır.

Banka ve sigorta sandıklarının kuruluşu

Türkiye’de özellikle banka ve sigortacılık işkolunda çalışanları kapsayan sosyal güvenlik amaçlı sandıkların kuruluşu, Türkiye’de sosyal güvenlik sisteminin gelişiminden bağımsız

değildir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren çeşitli emeklilik ve sosyal yardımlaşma sandıkları kurulmuştur. Örneğin 1934 yılında kurulan Devlet Demir Yolları ve Limanlar İdaresinin Memur ve Müstahdemleri Tekaüt Sandığı, 1935’de kurulan Telgraf ve Telefon İdaresi Biriktirme ve Yardım Sandığı bu alandaki örnek girişimlerdenidir. 1946 yılında İşçi Sigortaları Kurumu’nun kurulması, birbirinden bağımsız olarak faaliyet gösteren bu sandıkların tek bir çatı altında toplanması yolunda önemli bir adım olmuştur. Bu alanda önemli bir diğer adım ise 1964 yılında çıkartılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile gerçekleştirilmiştir. Bu kanuna eklenen Geçici 20. Madde ile birlikte *”Bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları,borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personelinin malûllük, yaşlılık ve ölümlerinde yardım yapmak üzere, bu kanunun yayımı tarihine kadar tesis veya dernek olarak kurulmuş bulunan sandıklar...”* söz konusu maddede belirtilen şartları yerine getirmeleri durumunda, ilgili sandık ve teşekküllere bağlı çalışanlar 506 sayılı kanunun kapsamı dışında tutulmuştur. Dolayısıyla bu düzenlemeyle bu sandıkların özel sosyal güvenlik kurumu gibi faaliyet yürütmeleri mümkün hale gelmiştir. Yine aynı düzenlemeyle ilgili olarak, sandıkların *“iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm, eşlerin analık, eş ve çocuklarının hastalık hallerinde, en az bu kanunda belirtilen yardımları sağl amaları”* koşulu getirilmiş ve sandıklara tabi çalışanların yasadan kaynaklanan hak ve kazanımlardan mahrum kalması engellenmiştir.

Günümüzde halen faal durumda olan on sekiz sandık bulunmaktadır. Bu sandıklardan on üçü banka çalışanları ile doğrudan bağlantılı durumdadır. Mevcut sandıkların 360 binin üzerinde mensubu olduğu tahmin edilmektedir. Söz konusu sandıkların listesi şu şekildedir:

1. Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. Memur ve Hizmetlileri Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı
2. T.C.Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş. Mensupları ve Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı
3. Türkiye Garanti Bankası A.Ş. Memur ve Hizmetlileri Emekli Sandığı Vakfı
4. Akbank T.A.Ş. Mensupları Tekaüt Sandığı Vakfı
5. Türkiye Sınayi Kalkınma Bankası T.A.Ş.Memur ve Hizmetlileri Emekli Sandığı Vakfı
6. Şekerbank T.A.Ş. Memur ve Hizmetlileri Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı
7. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.Memur ve Hizmetlileri Emekli Sandığı Vakfı

8. Türkiye İş Bankası A.Ş. Mensupları Emekli Sandığı Vakfı
9. Türkiye İmar Bankası A.Ş. Mensupları Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı
10. Fortis Bank A.Ş. Mensupları Emekli Sandığı Vakfı
11. Türkiye Halk Bankası A.Ş. Mensupları Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı (Pamukbank Sandığı)
12. Esbank Eskişehir Bankası T.A.Ş. Mensupları Emekli Sandığı Tesisi
13. Milli Reasürans Mensupları Emekli Sandığı Vakfı
14. Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi Mensupları Emekli Sandığı Vakfı
15. Türkiye Genel Sigorta A.Ş. Memur ve Hizmetlileri Emekli Sandığı Vakfı
16. Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi Memur ve Hizmetlileri Emekli Sandığı Vakfı
17. Liberty Sigorta A.Ş. (Şeker Sigorta) Personeli Sigorta Ve Yardım Sandığı Vakfı
18. Türkiye Odalar ve Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı

Banka sandıklarının devredilme öyküsü

Banka ve sigorta sandıklarının devredilmesinin öyküsü sanıldığı aksine Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile gündeme gelen bir süreç değildir. Söz konusu sigorta sandıklarının Sosyal Güvenlik Kurumu'na devredilmesi ile ilgili olarak ilk girişim 1976 yılında yürürlüğe giren 1992 sayılı yasayla gerçekleştirilmiştir. İlgili yasaya eklenen Ek 1. Madde ile, 506 sayılı yasanın Geçici 20. maddesi kapsamında kurulan sandıkların bir yıl içinde Sosyal Sigortalar Kurumu'na (SSK) devredilmesine karar verilmiştir. Söz konusu düzenleme, yurttaşların sosyal güvenlik hakkına sahip olduklarını belirten ve Anayasa'nın 2. Maddesinde ifade edilen sosyal hukuk devleti ilkesine, yine Anayasa'nın 48. ve 53. Maddelerine aykırı bulunarak Anayasa Mahkemesi tarafından oy çokluğu ile iptal edilmiştir.

Banka ve sigorta sandıklarının devredilmesiyle ilgili olarak diğer bir girişim 2005 yılında gerçekleşmiştir. 19.10.2005 tarihinde TBMM tarafından kabul edilip 01.11.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5411 sayılı "Bankacılık Kanunu"na eklenen Geçici 23. Maddesinde "*506 sayılı Kanununun Geçici 20. Maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıkların iştirakçileri ile malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortasından aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile bunların hak sahipleri herhangi bir işleme gerek kalmaksızın bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde Sosyal*

Sigortalar Kurumuna devredilerek 506 sayılı Kanun kapsamına alınır. Devir tarihi itibarıyla sandık iştirakçileri 506 sayılı Kanun kapsamında sigortalı sayılırlar.” hükmü yer almıştır. Bu kapsamda 01.11.2008 tarihine kadar sandıkların devredilmesi öngörülürken Anayasa Mahkemesi’nin 22.03.2007 tarihli kararıyla Anayasa’nın 2. Maddesinde ifade edilen “sosyal hukuk devleti” ilkesine aykırı bulunarak oy birliğiyle düzenleme iptal edilmiştir. Mahkemenin verdiği kararda, sosyal güvenlik kurumlarının tek bir çatı altında toplanması görüşüne karşı durulmamaktadır. Bununla birlikte, söz konusu sandıkların mensuplarına 506 sayılı kanunla sağlanan yararların üzerinde imkanlar sağlandığı ve devir işlemiyle mensuplara sağlanan yararların yeterince güvence altında olmadığı fikrine yer verilmiştir. Ayrıca sandıklardan yararlanan hak sahiplerinin geçiş süreciyle birlikte gelir kaybına uğrayacakları ve bu kişilerin haklarının korunmasının hukuk devleti ilkesinin bir gereği olduğu vurgulanmıştır.

Banka sandıklarının devrine ilişkin bir başka girişim ise 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile gündeme geldi. 17.04.2008 tarihinde kabul edilen 5754 sayılı yasa’nın 73. Maddesi ile 5510 sayılı yasaya Geçici 20. Madde eklenmiştir. Bu değişiklikle “*506 sayılı Kanununun Geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıkların iştirakçileri ile aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile bunların hak sahipleri herhangi bir işleme gerek kalmaksızın bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilerek bu Kanun kapsamına alınır. Üç yıllık süre Bakanlar Kurulu kararı ile en fazla iki yıl daha uzatılabilir. Devir tarihi itibarıyla sandık iştirakçileri bu Kanunun 4 üncü maddesinin (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.*” hükmü yer almıştır. Yapılan değişiklikle sandıkların 30.04.2011 tarihinde SGK’ya devredilmesi yeniden gündeme gelmiştir. Ancak Bakanlar Kurulu’nun 14.03.2011 tarihinde aldığı ve 09.04.2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan kararı ile söz konusu devir süresi iki yıl daha uzatılmıştır. Böylelikle devrin gerçekleşmesi 2013 yılına ertelenmiştir. Bu gelişme yaşanırken, Anayasa Mahkemesi de, 5754 sayılı Kanun’la eklenen Geçici 20. Madde’nin, Anayasa’nın 2. Maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle açılan davayı 30.03.2011 tarihinde sonuçlandırmıştır. 28.12.2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan karara göre, “*kural kapsamındakilerin aylık ve gelir farklarının Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenmeye devam edilmesi zorunluluğunun bulunması ve vakıf senedinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal haklar ile ödemelerin yalnızca sandıklar tarafından değil,*

aynı zamanda sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca da ödenmesi öngörüldüğünden, kural kapsamındakilerin haklarının korunmadığı söylenemez” hükmüne yer verilmiştir. Ayrıca “sandık iştirakçilerinin, aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile bunların hak sahiplerinin, 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı sayılacağına öngörülmesi nedeniyle kural, anılan kişilerin sosyal güvenlik haklarını da ortadan kaldırmamaktadır.” ifadesi yer almaktadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi, önceki kararların aksine, banka sandıklarının SGK’ya devredilmesinin herhangi bir hak kaybına yol açmayacağını; sandık kapsamında olanların sosyal güvenlik haklarının korunacağını öne sürmüştür. Böylece Anayasa’ya aykırılık iddiası oy çokluğu ile reddedilerek sürecin önündeki hukuki engel ortadan kaldırılmıştır. Bu durum, aynı zamanda banka sandıklarının devredilmesinden kaynaklanacak hak kayıplarına karşı verilecek mücadelenin sadece hukuk mücadelesi ile sınırlandırılmayacağını da bir göstergesi olarak görülebilir.

2013 yılında gerçekleşmesi beklenen devir, bu sürenin dolmasına kısa bir zaman kala yapılan yeni bir düzenlemeyle yeniden ertelenmiştir. Geçici 20. Madde’nin yalnızca bir defa süre uzatımına imkan vermesi sebebiyle 01.03.2012 tarihinde kabul edilip 08.03.2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlan 6283 sayılı kanunun 4. Maddesi ile “5510 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “iki yıl” ibaresi “dört yıl” şeklinde değiştirilmiştir.” Bu değişiklikle banka sandıkları için öngörülen yeni devir tarihi 2015 yılına ertelenmiştir.

Banka sandıkları neden devrediliyor?

Banka sandıklarının SGK’ya devredilmesi ile ilgili olarak asıl sorulması gereken, bu sandıkların neden devredilmek istendiğidir? Görünürdeki amaca baktığımız zaman karşımıza yine 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve bu çerçevede yapılan değişiklikler çıkmaktadır. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce, 2006 yılında çıkarılan bir başka düzenleme olan 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile daha önce üç farklı kuruma bağlı olarak sunulan sosyal güvenlik hizmetleri tek bir çatı altında birleştirilmiştir. Bu değişikliğin gerekçesi olarak “sigorta hak ve yükümlülüklerinin eşitlendiği, mali olarak sürdürülebilir tek bir emeklilik ve sağlık sigortası sisteminin kurulması” gösterilmiştir. 5502 ve 5510 sayılı kanunlarla aynı zamanda “dağınık bir halde yürütülen sosyal yardımların

merkezi olarak izlenebildiği ve objektif yararlanma ölçütlerine dayalı bir sosyal yardımlar sisteminin oluşturulması” da hedeflenmektedir. Bu gerekçeler, devir işleminin görünür gerekçeleri arasında yer almaktadır. Ancak amaç hiç şüphesiz söylenenin ötesindedir.

Öncelikle mevcut banka sandıklarının, başta kamu bankalarının özelleştirilmesi süreci olmak üzere bankacılık sektöründe yabancı sermayenin payının artmasının önünde önemli bir sorun oluşturduğu düşünülmektedir. Hatırlanacağı üzere 2005 yılında Koç Holding’in İtalyan finans tekeli UniCredit ile birlikte Yapı Kredi Bankası’nın TMSF’de bulunan yüzde 57.4 hissesini satın alması sürecinde konu gündeme gelmiştir. Devir sırasında Yapı ve Kredi Bankası Mensupları Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı’nın 116 trilyon liralık bir açığının olması ve UniCredit’in sandığın devredilmesi konusunda ısrarcı olması üzerine, hükümet tarafından yine 2005 yılında 5411 sayılı “Bankacılık Kanunu”na eklenen Geçici 23. Maddesi ile düzenleme yapılmıştır. AKP hükümeti tarafından Halk Bankası ve Ziraat Bankası başta olmak üzere kamu bankalarının özelleştirilmesinde önemli adımlar atılırken; on binlerce emekçinin geleceğini ilgilendiren banka sandıklarının özelleştirme talanı önünde sorun oluşturması istenmemektedir.

Bu noktada bir diğer nokta banka sandıklarının mensuplarına sağladığı hizmetlerdir. Şu an itibariyle banka sandıklarının neredeyse tamamı mensuplarına, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile sigortalılara sağlanan hizmetlerin ötesinde olanaklar sağlamaktadır. Bu durumun gerektirdiği ek finansman ise sosyal güvenlik hakkının bir parçası olarak değil; ek bir maliyet olarak görülmektedir. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesi’nin daha önce verdiği iptal kararlarında ‘sosyal hukuk devleti’ ilkesine vurgu yapılması bu bağlamda oldukça önemlidir.

Banka sandıkları kapsamındakileri ne bekliyor?

En son yapılan yasa değişikliğiyle banka sandıklarının SGK’ya devredilmesi 2015 yılına ertelenmiş görülmektedir. Bununla birlikte devir esaslarını düzenleyen 5510 sayılı yasanın Geçici 20. Maddesi halen yürürlükte ve on binlerce banka emekçisinin nasıl bir sosyal güvenlik sistemine tabi olacağını büyük ölçüde belirleyecektir. Öncelikle devir tarihi itibariyle sandık iştirakçisi olanlar, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacaklardır. 4 (a) kapsamında sayılanlar genel olarak “*hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanları*” kapsamaktadır. Devir henüz gerçekleşmemiş olmasına rağmen, sandık kapsamında gelir veya aylık alanlar açısından ise gelir artışlarını

sınırlandıran bir düzenleme yer almaktadır. Buna göre, “30/4/2008 tarihinden itibaren, sandıklarca bağlanmış/bağlanacak olan gelir veya aylıklara yapılacak artışların, 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir veya aylıklara yapılan artışlardan daha fazla olamayacağı” açıkça belirtilmiştir. Bu durum, en başta banka sandıklarına tabi emekliler olmak üzere birçok kesimin tıpkı diğer sigortalılar gibi, gerçekleşen enflasyon oranlarının altında maaş zamlarına mahkum edilmesi anlamına gelmektedir. Bunun dışında devir işleminin tamamlanmasına kadar “sandık iştirakçilerinin, sandıktan aylık ve gelir alanlar ile bunların hak sahiplerinin sağlık ve sosyal sigorta yardımlarının sağlanması ile primlerinin tahsil edilmesine, ilgili sandık mevzuat hükümlerine göre sandıklarca ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca devam edileceği”; yani mevcut uygulamanın aynen sürdürüleceği ifade edilmektedir. Ayrıca devir işlemi tamamlandıktan sonra sandıklarca ödenen aylık ve gelirlerin, bu Kanunun (5510 sayılı Kanun) yürürlük tarihinden önceki süreler için 506 sayılı Kanun, yürürlük tarihinden sonraki süreler için 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle hesaplanacak aylık ve gelirlerin üzerinde olması halinde söz konusu farklar, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenmeye devam edilecektir.

Banka sandıklarına tabi olanlar açısından muhtemel mağduriyet başlıklarından birisi, vakıf senedinde yer alıp sandıklar tarafından karşılanan hizmetlerin SGK’ya devrin ardından nasıl sağlanacağına ilişkindir. Bu konuda Geçici 20. Madde’de “vakıf senedinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal hakları ve ödemelerin, sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edileceği belirtilmiştir.” Yine bu kapsamda bankalar tarafından yapılacak finansal transferlerin Bankacılık Kanunu’nda yer alan kısıtlamanın dışında bırakılması esas alınmıştır. Bu düzenlemeye bakıldığı zaman, SGK tarafından karşılanmayan hizmetlerin ilgili sandıklar ve sandık iştirakçilerinin çalıştığı bankalar tarafından karşılanmaya devam edileceği iddia edilmektedir. Dolayısıyla bu madde ile “kağıt üzerinde” herhangi bir mağduriyetin yaşanmayacağı tahmin edilmektedir. Oysa ki aynı yasa ile bir yandan sandıkların tüm malvarlıkları SGK’ya devredileceği için devir sonrasında sadece tüzel kişiliğini koruyan ve bir sosyal güvenlik kurumu olma vasfını yitirecek sandıkların bu tür ek sosyal hak ve ödemeleri gerçekleştirmekten mahrum kalacağı açıktır. Böylesi bir durumda, bankaların kendi karlarından fedakarlık yaparak söz konusu sandıkları ayakta tutmalarını beklemek ise gerçekçi olmaktan uzaktır. Dolayısıyla yeterli kaynağa sahip olmayan sandıkların tasfiyesi ve mağduriyetlerin yaşanması mümkündür.

Banka sandıklarının yönetiminde fiilen emekçilerin değil, patronların aldığı kararlar uygulandığı düşünüldüğünde böylesi bir tablonun gerçekleşmesi olasıdır.

Sonuç

Otuz yılı aşkın süredir gündemde olan banka sandıklarının SGK'ya devredilmesi, bugüne kadar gerek verilen yargı kararları, gerekse farklı sebeplerle hayata gerçekleştirilememiştir. Bununla birlikte özelleştirmelerin sürdürüldüğü, sosyal güvenlik sisteminin piyasacı bir anlayışla dönüştürüldüğü, çalışanların güvencesizleştirildiği, emeklilerin açlık koşullarına mahkum edildiği bir süreçte, elli yıldan uzun bir süredir banka ve sigorta emekçilerinin sosyal güvencesini sağlayan banka sandıklarının mevcudiyetini muhafaza etmesi giderek zorlaşmaktadır. On binlerce banka çalışanını, emekliyi, aileleriyle birlikte toplamda yüz binlerce insanı yakından ilgilendiren böylesi bir dönüşüm süreci karşısında emekçilerin mevcut hak ve kazanımlarını koruyabilmesinin sadece tek bir yolu vardır. O da hakları gasp edilmek istenenlerin bir araya gelerek mücadele etmesidir. Bu süreç karşısında sessiz kalmak, banka emekçilerinin alınterinin ve geleceğinin çalınmasına onay vermektir. Bu süreci kabullenmek yalnız kendi geleceğimizin değil, çocuklarımızın geleceğinin de çalınmasına onay vermek demektir.

Sorunlar ve talepler

- Türkiye'de sosyal güvenlik sisteminin yakın bir döneme kadar çok parçalı olması, sağlanan hak ve hizmetler arasında birçok eşitsizliğin ve hak kayıplarının yaşanmasına sebep olmuştur. Bu soruna çözüm olarak AKP döneminde yapılan sözde reform uygulamaları ve sosyal güvenlik kurumlarının tek bir çatı altında toplanması ise kamusal ve nitelikli hizmet sunumunu değil, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetlerinin daha hızlı ve kolay bir şekilde piyasalaşmasının önünü açmayı hedeflemektedir.
- Banka sandıklarının tek bir çatı altında toplanması, sandık kapsamındaki kişilerin her tür hak ve kazanımlarını koruyan ve bunları teminat altına alan somut düzenlemeler yapılmadan kesinlikle kabul edilemez. Böylesi bir girişim, on binlerce emekçinin hak ve kazanımlarına dönük açık bir saldırıdır.
- Banka sandıklarının anti-demokratik ve emekçilere yabancılaşmış bürokratik yönetimi kabul edilemez ve sürdürülemez. Sandıklar, bankaların yönetim kurulların ve işbirlikçi sendikacıların istediği kararları aldıkları yapılar olmamalıdır. Banka sandıklarının

gerçek sahibi banka emekçilerinin kendisidir. Sandıklara dönük her tür kritik karar, banka emekçilerinin etkin, şeffaf ve demokratik katılımını garanti altına alacak şekilde alınmalı; bu doğrultuda gerekli yasal düzenlemeler derhal yapılmalıdır.

- Banka sandıkları kapsamındaki emekçiler ile SGK bünyesindeki emekçiler arasında sağlanan hak ve hizmetler açısından oluşan eşitsizlik kabul edilemez. Ancak bu adaletsizliği gidermenin yolu, sandık kapsamındaki emekçilerin kazanımlarını geriletmek ya da ortadan kaldırmak değil; söz konusu kazanımları koruyup aynı koşulları tek bir sosyal güvenlik kurumu çatısı altında toplanan tüm emekçilere sağlamaktan geçer.
- AKP iktidarının emeklilik yaşının yükseltilmesine ve sağlanan hakların geriletilmesine dönük yeni girişimlerde bulunduğu bu günlerde banka sandıklarına dönük düzenlemeler karşısında sessiz ve tepkisiz kalmak, işçi sınıfının çok daha geniş kesimlerinin geleceğini etkileyecek süreçte etkin ve sonuç alıcı bir muhalefetin harekete geçmesini zorlaştırır. Banka sandıkları üzerinden banka emekçilerinin haklarına dönük bu saldırı işçi sınıfının bütününe dönük saldırıdan bağımsız değildir.
- Banka sandıkları üzerinden banka emekçilerinin haklarına dönük saldırı karşısında durmak, sendikamızın asli mücadele başlıkları arasında yer almaktadır. BANK-SEN, bu süreçten etkilenecek tüm emekçileri ortak bir mücadeleyi hep birlikte yükseltmeye çağırılmaktadır.

Seçilmiş Kaynakça

BARÇIN, Hilmi Bahadır, “Banka Sandıklarının Devri SGK’nın Bütçe Dengesini Bozar mı?”, Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, Şubat 2011.

ÇİTÇİ, Bülent, “Sosyal Güvenlik Sisteminin Yeniden Yapılandırılması: Vakıf Sandıkları” Yaklaşım, Sayı:205, Ocak 2010.

ERASLAN, Av. Eyüp, “Banka Personel Sandıklarının Geleceği”, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:86, Sayı:2012/1, Ocak-Şubat 2012.